

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2526 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำพูน จำนวนทั้งสิ้น 200 คน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างประชากรดังนี้ คือ

1. จัดกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำพูน ตามรายงานผลการวิจัย โครงการวิจัยและวางแผนเพื่อพัฒนาการศึกษาจังหวัดลำพูน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2524 : 29) โดยอาศัยลักษณะที่คล้ายคลึงกันของแต่ละอำเภอ ซึ่งเปรียบเทียบจาก ภูมิประเทศ การคมนาคม ความหนาแน่นของประชากร ระดับเศรษฐกิจและทำเลที่ตั้งเป็นเกณฑ์ สามารถแบ่งกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดลำพูน ได้ 3 กลุ่ม คือ

- กลุ่มที่ 1
1. โรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเมือง
 2. โรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอป่าซาง

- กลุ่มที่ 2
1. โรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอแม่ทา
 2. โรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอบ้านโฮ่ง
 3. โรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอลี้

- กลุ่มที่ 3
1. โรงเรียนประถมศึกษาในกิ่งอำเภอทุ่งหัวช้าง

2. จากกลุ่มโรงเรียนในข้อ 1 สุ่มตัวอย่างโรงเรียนประถมศึกษาในแต่ละกลุ่มมาเพียง 1 อำเภอ โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา (Simple Random Sampling) ได้ผลดังนี้

- กลุ่มที่ 1 โรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเมือง
 กลุ่มที่ 2 โรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอบ้านโฮ่ง
 กลุ่มที่ 3 โรงเรียนประถมศึกษาในกิ่งอำเภอทุ่งหัวช้าง

และแบ่งโรงเรียนประถมศึกษาในแต่ละอำเภอ ตามเกณฑ์ของสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งแบ่งไว้ทั้งหมด 5 ขนาด คือ ขนาดเล็กสุด ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่สุด ได้จำนวนโรงเรียนประถมศึกษาแต่ละขนาด ของแต่ละอำเภอ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนโรงเรียนประถมศึกษาในแต่ละอำเภอ แยกตามขนาด

กลุ่มที่	ร.ร. ในอำเภอ	ร.ร. ขนาด	ร.ร. ขนาด	ร.ร. ขนาด	ร.ร. ขนาด	ร.ร. ขนาด
		เล็กสุด	เล็ก	กลาง	ใหญ่	ใหญ่สุด
1	เมือง	27	49	12	—	1
2	บ้านโฮ่ง	17	14	7	—	—
3	กิ่งอำเภอทุ่งหัวช้าง	13	6	—	—	—
	รวม	57	69	19	—	1

3. จากตารางที่ 1 สุ่มตัวอย่างโรงเรียนแต่ละขนาด ประมาณ 10 % โดยวิธี
 สุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา (Simple Random Sampling) ในแต่ละอำเภอ จะได้จำนวน
 โรงเรียน ดังแสดงไว้ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนโรงเรียนประถมศึกษาแต่ละขนาดในแต่ละอำเภอ

กลุ่มที่	ร.ร. ในอำเภอ	ร.ร. ขนาด					รวม
		เล็กสุด	เล็ก	กลาง	ใหญ่	ใหญ่สุด	
1	เมือง	3	5	1	-	1	10
2	บ้านโฮ้ง	2	1	1	-	-	4
3	กิ่งอำเภอทุ่งหัวช้าง	1	1	-	-	-	2
	รวม	6	7	2	-	1	16

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. สํารวจอาชีพและระดับการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากโรงเรียนที่สุ่มได้ในตารางที่ 2 แล้วจึงสุ่มตัวอย่างประชากรจากผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในแต่ละโรงเรียน โดยสุ่มตัวอย่างประชากรโรงเรียนละประมาณ 40 % ด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 รายชื่อโรงเรียนประถมศึกษาและจำนวนตัวอย่างประชากร

ที่	โรงเรียน	ขนาด โรงเรียน	อำเภอ	จำนวนผู้ปกครอง นักเรียนชั้น ป.1	จำนวนตัวอย่าง ประชากร
1	อนุบาล	ใหญ่สุด	เมือง	178	72
2	ตำบลริมปิง	กลาง	เมือง	29	11
3	วัดบ้านแจ่ม	เล็ก	เมือง	18	7
4	ตำบลบ้านแป้น	เล็ก	เมือง	19	8
5	วัดศรีสุพรรณ	เล็ก	เมือง	22	8
6	วัดเหมืองง่า	เล็ก	เมือง	24	8
7	บ้านป่าเหว	เล็ก	เมือง	25	9
8	วัดป่าสัก	เล็กสุด	เมือง	24	7
9	วัดสันมะกรูด	เล็กสุด	เมือง	20	7
10	วัดป่าตั้งเหมืองจี้	เล็กสุด	เมือง	13	5
11	บ้านห้วยหา	กลาง	บ้านโฮ้ง	42	13
12	บ้านโฮ้ง	เล็ก	บ้านโฮ้ง	32	12
13	วัดหลายแก้ว	เล็กสุด	บ้านโฮ้ง	12	5
14	บ้านคอยแดน	เล็กสุด	บ้านโฮ้ง	10	4
15	ชุมชนบ้านทุ่งหัวช้าง	เล็กสุด	กิ่ง อ.ทุ่งหัวช้าง	51	20
16	บ้านคอนมูล	เล็กสุด	กิ่ง อ.ทุ่งหัวช้าง	11	4
รวม				530	200

จากตัวอย่างประชากรในตารางที่ 3 แยกผู้ปกครองตามอาชีพออกเป็น 4 อาชีพ คือ 1. อาชีพรับราชการ 2. อาชีพรับจ้าง 3. อาชีพค้าขาย 4. อาชีพเกษตรกรรม ได้ อาชีพละ 50 คน รวมตัวอย่างประชากรทั้งหมดจำนวน 200 คน ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนตัวอย่างประชากรแยกตามอาชีพของผู้ปกครอง

อาชีพของผู้ปกครอง	จำนวนตัวอย่างประชากร
รับราชการ	50
รับจ้าง	50
ค้าขาย	50
เกษตรกรรม	50
รวม	200

5. จากตัวอย่างประชากรในข้อ 4. นำมาแยกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับต่ำ ระดับกลาง และระดับสูง แล้วสุ่มตัวอย่างประชากรตามระดับการศึกษาให้ได้ระดับละ 50 คน ดังแสดงไว้ในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนตัวอย่างประชากร แยกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง	จำนวนตัวอย่างประชากรในข้อ 4 แยกตามระดับการศึกษา	จำนวนตัวอย่างประชากรที่สุ่มได้
ระดับต่ำ	94	50
ระดับกลาง	54	50
ระดับสูง	52	50
รวม	200	150

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครองเกี่ยวกับบทบาทของผู้ปกครองในการปลูกฝังค่านิยมอันพึงประสงค์ให้แก่เด็กวัยเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

การสร้างแบบสัมภาษณ์บทบาทของผู้ปกครองในการปลูกฝังค่านิยมอันพึงประสงค์ให้แก่เด็กวัยเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

1. ศึกษาเรื่อง ค่านิยม และบทบาทของผู้ปกครองในการปลูกฝังค่านิยมอันพึงประสงค์ให้แก่เด็กและเยาวชน จากหนังสือ วารสาร เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. สัมภาษณ์ผู้ปกครองเกี่ยวกับบทบาทหรือวิธีการในการปลูกฝังค่านิยมอันพึงประสงค์ให้แก่เด็กวัยเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดลำพูน ที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร โดยใช้คำถามแบบปลายเปิด เพื่อนำคำตอบมาเป็นข้อมูลประกอบการสร้างแบบสัมภาษณ์จริง

3. สร้างแบบสัมภาษณ์ผู้ปกครองเกี่ยวกับบทบาทในการปลูกฝังค่านิยมอันพึงประสงค์ให้แก่เด็กและเยาวชนเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) โดยยึดค่านิยมเชิงจริยธรรมที่ระบุไว้ในนโยบายการพัฒนาคุณภาพเด็กและเยาวชน ด้าน สังคม วัฒนธรรมและจริยธรรม ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (คณะกรรมการวางแผนพัฒนากำลังคนด้านกายและบุคลิกภาพพื้นฐาน 2523 : 28) อันได้แก่ การมีวินัยในตนเอง การมีศีลจจะ และการประหยัด โดยกำหนดบทบาทของผู้ปกครองในการปลูกฝังค่านิยมอันพึงประสงค์ออกเป็น 5 บทบาท ตามแนวคิดของ ศาสตราจารย์ สุมน อมรวิวัฒน์ คือ

1. บทบาทในฐานะเป็นผู้จัดสภาพแวดล้อมและสถานการณ์เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ และฝึกการปรับตัว

2. บทบาทในฐานะเป็นผู้ให้ข่าวสารความรู้ และข้อเท็จจริง ด้านจริยธรรม และวัฒนธรรมแก่เด็ก

3. บทบาทในฐานะเป็นแบบอย่างที่ดีให้เด็กได้เลียนแบบ
4. บทบาทในฐานะเป็นผู้ป้องกันทางเลื่อมและเป็นผู้ส่งเสริมให้เด็กพัฒนาพฤติกรรมไปในทางที่ดี
5. บทบาทในฐานะเป็นผู้แก้ไข และปรับปรุงพฤติกรรมของเด็กที่มีแนวโน้มไปในทางเลื่อมแล้วให้กลับตัวได้ และประพฤติดี

4. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น จำนวน 74 ข้อ ให้อาจารย์ที่ปรึกษา และ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 ท่าน ตรวจสอบความครอบคลุมเนื้อหา และสำนวนภาษา พร้อมทั้งพิจารณาเลือกข้อที่เห็นว่าเหมาะสมกับแต่ละบทบาทในแต่ละค่านิยม แล้วจึงปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยได้แบบสัมภาษณ์จำนวน 45 ข้อ ซึ่งแบ่งเป็นการปลูกฝังค่านิยมด้านต่าง ๆ ดังนี้

ค่านิยมมีวินัยในตนเอง	ตั้งแต่ข้อ	1 - 15
ค่านิยมมีสัจจะ	ตั้งแต่ข้อ	16 - 30
ค่านิยมประหยัด	ตั้งแต่ข้อ	31 - 45

5. นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้กับผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดลำพูน ที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร จำนวน 30 คน แล้วจึงนำผลการทดลองมาใช้ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ ให้เป็นแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ

1. ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์ผู้ปกครองด้วยตนเอง จำนวน 170 คน
2. ในกรณีที่ตัวอย่างประชากร คือผู้ปกครองที่สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษา หรือมัธยมศึกษา และผู้วิจัยไม่สามารถติดตามไปสัมภาษณ์ด้วยตนเองได้ ด้วยเหตุผลวิสัย ผู้วิจัยจึงใช้วิธีฝากแบบสัมภาษณ์ผ่านนักเรียนไปให้ผู้ปกครองตอบด้วยตนเอง จำนวน 30 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามขั้นตอนดังนี้ คือ

1. วิเคราะห์บทบาทของผู้ปกครองตามการรับรู้ของตนเอง ในการปลูกฝังค่านิยมอันพึงประสงค์ให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในแต่ละค่านิยมและในแต่ละบทบาท โดย

ก. คำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) ของคำตอบแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) โดยกำหนดค่าคะแนนดังนี้

ทำเป็นประจำ	ให้	4	คะแนน
ทำเป็นบางครั้ง	ให้	3	คะแนน
ทำนาน ๆ ครั้ง	ให้	2	คะแนน
ไม่เคยทำเลย	ให้	1	คะแนน

จากการกำหนดค่าคะแนนดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมาหาค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

(ประกอบ กรรณสูต 2525 : 80)

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยถือตามเกณฑ์ดังนี้

3.56 - 4.00	หมายความว่า	ทำมาก
2.56 - 3.55	หมายความว่า	ทำปานกลาง
1.56 - 2.55	หมายความว่า	ทำน้อย
1.00 - 1.55	หมายความว่า	ทำน้อยมาก

หลังจากนั้น หาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

โดยใช้สูตร

$$S.D = \sqrt{\frac{\sum fX^2}{N} - \left(\frac{\sum fX}{N}\right)^2}$$

(ประกอบ กรรณสูต, 2525 : 81)

ข. ในกรณีที่แบบสัมภาษณ์บางข้อ ตามผู้ปกครองว่า หากเด็กกระทำเช่นนี้แล้ว ผู้ปกครองได้ปฏิบัติเช่นนี้มากน้อยเพียงไร แต่ปรากฏว่ามีเด็กบางคนไม่เคยกระทำเช่นนั้นเลย จึงทำให้ผู้ปกครองไม่ได้ปฏิบัติตามข้อคำถาม ผู้วิจัยนำคำตอบลักษณะนี้มาคำนวณหาค่าร้อยละ

2. เปรียบเทียบบทบาทของผู้ปกครองตามการรับรู้ของตนเอง ในการปลูกฝังค่านิยมอันพึงประสงค์ให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในแต่ละค่านิยม และในแต่ละบทบาท โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way Analysis of Variance)

โดยใช้สูตร

$$F = \frac{MS_a}{MS_w}$$

(ประคอง กรรณสูต 2525 : 197)

MS_a = ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_w = ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

หากพบว่ามีค่าแตกต่างกันจะทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีทดสอบของ ทูกี (Tukey) โดยใช้สูตร

$$q(1 - \alpha) (k, f) \sqrt{\frac{MS_w}{n}}$$

(Winer 1962 : 191)

α = ระดับแห่งความมีนัยสำคัญ

k = จำนวนกลุ่มที่นำมาเปรียบเทียบ

n = จำนวนตัวอย่างประชากรแต่ละกลุ่มซึ่งเท่ากัน

f = ชั้นแห่งความเป็นอิสระของ MS_w

MS_w = ความแปรปรวนคลาดเคลื่อน หรือภายในกลุ่มที่คำนวณได้จาก การวิเคราะห์ความแปรปรวนของข้อมูลชุดเดียวกันที่นำมาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคู่